

Vlaams
Parlement

vergadering **C332**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

van 23 september 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Joris Poschet aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de samenwerking tussen enerzijds de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en anderzijds de negentien Brusselse gemeenten – 2839 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de zorgverzekering in Brussel – 2886 (2014-2015)	10
VRAAG OM UITLEG van Tom Van Grieken aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de kritiek van de Vlaamse Volksbeweging (VVB) op het Gordelfestival 2015 – 2938 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Michel Doomst aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de evaluatie van het Gordelfestival – 2961 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Willy Segers aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de evaluatie van de meest recente editie van het Gordelfestival – 2980 (2014-2015)	14

VRAAG OM UITLEG van Joris Poschet aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de samenwerking tussen enerzijds de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en anderzijds de negentien Brusselse gemeenten – 2839 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Katia Segers

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

De heer Joris Poschet (CD&V): Minister, eind juli van dit jaar keurde de Vlaamse Regering de 'Bisnota – het Vlaams gemeenschapsbeleid in Brussel' goed. De nota schetst een kader voor de uitoefening van onze gemeenschapsbevoegdheden in onze hoofdstad, alsook een werkmethode en een instrument voor beleidsopvolging, waar het wel eens aan ontbreekt.

Een van de topics waarop gefocust wordt, is de samenwerking tussen de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en de negentien Brusselse gemeenten. Die negentien gemeenten spelen vandaag nog steeds een belangrijke rol in het dagelijkse beleid. Momenteel zetelen in die negentien gemeenten een bijna historisch aantal Nederlandstalige schepenen en OCMW-voorzitters. Vanuit Vlaanderen zou dat als een opportuniteit kunnen worden aangegrepen om het Vlaamse gemeenschapsbeleid ook op lokaal niveau te helpen versterken.

U voorziet in een "aparte strategische doelstelling (...) waarbij de VGC een partnerschap met de lokale Brusselse besturen in het algemeen en de Vlaamse schepenen, gemeentemantarissen en OCMW-raadsleden in het bijzonder uitbouwt". U wilt een meerjarenplanning uitwerken met de VGC voor de jaren 2018-2020. Wordt de strategische doelstelling van samenwerking met de gemeenten daaraan gekoppeld? Of begint die samenwerking al vroeger, in 2016 of 2017? Hoeveel tijd krijgt het VGC-College voor de uitwerking daarvan?

De toepassing van sectorale decreten op gemeenteniveau blijft een uitdaging in de Brusselse gemeenten. Gemeenteadministraties zijn vaak niet op de hoogte van de bestaande Vlaamse sectorale subsidies, waardoor ze naast middelen grijpen waarop ze vaak wel aanspraak kunnen maken. We hebben daar al enkele keren over gesproken, ook met minister Homans en minister Muyters. De eerste verantwoordelijkheid blijft uiteraard bij de gemeentelijke administratie liggen. Zij moeten de eerste stap zetten en moeten de gevoeligheid hebben om in te tekenen op het aanbod vanuit de Vlaamse Gemeenschap. Maar vanuit ons gekende pragmatisme denken we dat de VGC allicht ook de samenwerking met de gemeenten kan gebruiken om een versnelling hoger te schakelen. Ik denk dan bijvoorbeeld aan subsidies inzake sport of gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking. Op dat laatste doen maar twee gemeenten een beroep, Brussel en Sint-Joost-ten-Node. De zeventien anderen missen daar toch een slok geld waarmee ze beleid zouden kunnen voeren. Wat is uw visie daarop?

Ik sprak al over de versterkte aanwezigheid van lokale Nederlandstalige mandatarissen als opportuniteit. Daarbij valt op dat we voor het eerst drie Nederlandstalige OCMW-voorzitters hebben, in Ganshoren, Jette en Ukkel. Dat hebt u niet vermeld in uw Bisnota. Ik vermoed dat dat een vergetelheid is. Hoe gaat u daar gebruik van maken om ook hier het Vlaamse gemeenschapsbeleid te implementeren?

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

De heer Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, ik ben altijd tevreden als in deze commissie initiatieven worden genomen die betrekking hebben op de band tussen Vlaanderen en zijn hoofdstad. Als Brusselse Vlaming ga ik er altijd van uit

dat het Vlaamse beleid in de hoofdstad gevoerd wordt via drie kanalen. Ten eerste: rechtstreeks via de Vlaamse Gemeenschap, het beleid dat u rechtstreeks kunt voeren in Brussel. Ten tweede: via ons lokaal bestuur in Brussel, de Vlaamse Gemeenschapscommissie. En ten derde: via de gemeenten zelf, meer bepaald via de Vlaamse schepenen en OCMW-voorzitters.

Laat nu net het voorbeeld met betrekking tot sport dat de heer Poschet aanhaalde, een probleem vormen bij onder meer die derde categorie. In maart van dit jaar ontving ik een antwoord op enkele schriftelijke vragen, waaruit onder meer bleek dat slechts enkele van de negentien gemeenten een dossier bij de Vlaamse overheid indienden voor sportsubsidies. Hetzelfde gold voor ontwikkelings samenwerking en voor de noord-zuidverhouding, en ook voor andere sectorale decreten en subsidieaanvragen bleek dat er bijzonder weinig interesse was van de Brusselse gemeenten voor het aanbod dat Vlaanderen deed.

Als er dan een gebrek is aan een lokaal sportbeleid, durf ik alvast te zeggen dat dat niet aan Vlaanderen ligt. Collega Poschet heeft er al op gewezen dat de verantwoordelijkheid onder meer bij de negentien gemeenten ligt. Er is onder meer de website van de Vlaamse overheid, die een duidelijke oplistings maakt van alle subsidies die Brusselse gemeenten kunnen aanvragen: brussel.vlaanderen.be/subsidiegid, zeker een bezoekje waard.

Tegelijk is er niet alleen het aanbod via de website van de Vlaamse overheid, er is ook nog het aanbod of de kennisgeving via de website van de vereniging van de stad en de gemeenten van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, die onder meer een subsidiedatabank vermeldt. Je kunt een paard naar het water leiden, maar je kunt het niet doen drinken. De negentien gemeenten moeten zelf ook hun verantwoordelijkheid nemen en vooral ook zelf die verantwoordelijkheid willen nemen. Iedereen kan er maar beter van worden: Brusselse Vlamingen, maar ook Franstaligen en de gemeenten.

Uiteraard kent u onze visie op de negentien gemeenten. Er zou ook wel wat meer orde op zaken mogen worden gesteld ten aanzien van de negentien gemeenten. De Brusselaars kunnen er alleen maar beter van worden, aangezien ze nu het bos door de bomen niet meer zien.

Ik hoop dat er vanuit Vlaanderen en de VGC intensief wordt gecommuniceerd naar onze Vlaamse lokale mandatarissen. Zo zijn ze op de hoogte van het aanbod dat Vlaanderen biedt in Brussel en wordt daar ook meer en beter op ingespeeld. Vlaanderen bewijst zijn meerwaarde in Brussel dag na dag, maar het is aan de lokale besturen om hier optimaal gebruik van te maken.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Het is goed dat er zo'n nota is. Het overleg met de negentien gemeenten zal zinvol zijn. Deze week hebben we de soap rond de Unescoschool in Koekelberg en Sint-Agatha-Berchem kunnen volgen. De gemeente Sint-Agatha-Berchem verzet zich tegen de tijdelijke huisvesting van een school die moet worden gerenoveerd. Het gewest moet dan praten met de gemeente. Dan is het heel jammer dat de juiste structuren niet bestaan om dergelijke conflicten proactief op te vangen en te vermijden. Er zijn nog vele voorbeelden waarbij een rechtstreekse communicatie tussen de Vlaamse overheid en de gemeenten nodig en zinvol is.

Ik wil ook af van de karikatuur dat het altijd de schuld van de gemeente is. Als geen enkele gemeente subsidies aanvraagt, moeten we ons afvragen of die subsidies toegankelijk zijn, of er voldoende is gecommuniceerd. Er is altijd een zelfreflectie nodig over waarom bepaalde subsidies wel of niet worden aangevraagd. Het is niet altijd de weerzin van de Vlaamse overheid. Soms zijn er

structurele problemen en sommige Vlaamse decreten zijn niet toepasbaar in Brussel, waardoor er kansen worden gemist. Het is een mes dat aan twee kanten snijdt. De Vlaamse overheid moet aan zelfreflectie doen, maar moet ook zorgen dat de weerstand wordt weggewerkt.

U als minister hebt daar veel troeven voor. U bent iemand die met heel veel burgemeesters door een deur kunt gaan, en u staat bekend als een bruggenbouwer. Die capaciteit moet worden benut om van Brussel een betere stad te maken.

Voor de zomer hebben we een korte discussie gehad over de Brusselnorm. Ik ben blij dat de nota de twee facetten van de Brusselnorm erkent. Enerzijds is er de 5 procentnorm, die 5 procent van het voorbehouden budget voor Brussel plant, anderzijds nemen we 30 procent van de bevolking als doelstelling. In de nota staat dat daar een spanning op zit en dat je met die 5 procent die 30 procent niet meer kunt bedienen. Er is een enorme bevolkingstoename in Brussel. Als we voldoende scholen, crèches, sportinfrastructuur en naschoolse activiteiten willen, dan moeten we durven praten over die Brusselnorm en onze positie herbekijken. Dan is het te gemakkelijk om te zeggen dat we de Brusselnorm halen en doen wat we moeten doen omdat 5 procent van het budget naar Brussel gaat. Dat is onze verantwoordelijkheid ontlopen. Ik ben blij dat in de nota staat dat dit wordt herbekeken.

Iets herbekijken kan twee kanten opgaan. We kennen de positie van de N-VA: 5 procent is genoeg, we zijn al flink. De norm mag niet naar beneden worden gehaald. Minister, wat is uw mening hierover? Wat is het belang van die 30 procent? Ik denk dat we die moeten behouden. Dat is onze verantwoordelijkheid in Brussel. Enkel de Vlaamse en de Franse Gemeenschap mogen scholen en crèches bouwen. Laten we dat dan ook doen, en dus is die 30 procent als doelstelling een eerlijke en redelijke manier. Het is een enorme kans voor Brussel omdat het zo het Nederlands in Brussel versterkt. De wachtlijsten aan de scholen kun je als een bedreiging zien, maar ook als een kans. Kinderen die in het Nederlands willen worden geschoold, zullen de positie van het Nederlands versterken. Dit momentum moeten we vastgrijpen. Het is geen situatie om schrik voor te hebben.

Minister, gaan we de 30 procentnorm behouden? Betekent dit dat we de 5 procentnorm herbekijken? Wordt de 30 procent gelost en gaan we tevreden zijn met de 5 procent?

Minister, een tijd geleden heb ik u gevraagd hoe het zit met de Brusselnorm. U zei dat u aan het rekenen was en dat u het nog niet wist. De 5 procentnorm kun je berekenen, maar met de 30 procentnorm waren de administraties nog bezig. Het is jammer dat daar zoveel studies aan te pas moeten komen. Er zou een zeker automatisme in moeten zitten zodat we continu kunnen opvolgen wat de stand van zaken is voor het halen van de Brusselnorm in de beide definities. De taskforce wordt definitief verankerd, en dat is een goede zaak. Zit daar ook een methodiek in om die Brusselnorm goed op te volgen en vast te houden?

Minister, u wilt de structuren herbekijken in het belang van Brussel. Dat is een goede zaak. Misschien is het vreemd dat het Brusselfonds wordt beheerd door de Vlaamse overheid. Misschien zou het beter zijn om dat beheer aan de VGC te geven zodat er een coherent beleid kan zijn, zodat het één pakket is en er minder versnippering is in de instrumenten van de Vlaamse overheid in Brussel. Liggen dergelijke oefeningen in het vizier?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Inderdaad, op 17 juli keurde Vlaamse Regering op mijn initiatief de nota 'Het Vlaams gemeenschapsbeleid in Brussel' goed. De nota is in het verlengde van de werkzaamheden van de taskforce in de vorige Vlaamse Regering tot stand gekomen. Bij de opmaak van de nota heb ik me niet alleen

laten inspireren door uiteraard het Vlaams regeerakkoord, ook het bestuursakkoord van de Vlaamse Gemeenschapscommissie werd goed gelezen. Ook de beleidsbrief Brussel van mezelf en de inspiratie naar aanleiding van de bespreking ervan en de formele vraag van de VGC met betrekking tot het inpassen van de sectordecreten in de VGC-dotatie zijn allemaal dingen die mee opgenomen zijn om tot de nota te komen.

Meer specifiek met betrekking tot de thematiek van de vraag van de heer Poschet heb ik me ook laten inspireren door de visies en standpunten die werden ingenomen bij het debat over de brugfunctie van de VGC naar de Brusselse gemeenten in de RVG-commissie (Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie) Algemene Zaken, Financiën, Begroting en Media van 17 maart laatstleden. Voor ik inga op de vragen, wil ik vermelden dat mijn antwoorden in zekere zin nog een voorwaardelijk karakter hebben. Wat bedoel ik daarmee? De nota is goedgekeurd door de Vlaamse Regering, ze is het standpunt van de Vlaamse Regering en wordt nu voorgelegd en besproken met het VGC-College. U weet dat ik dat college als een volwaardige gesprekspartner beschouw. Ik deed een voorzet vanuit de Vlaamse Regering en samen met het college ga ik nu bekijken waar we consensus kunnen hebben en waar we bepaalde bijstellingen zouden moeten doen. De eerste stap hebben we zelf gezet. Ik ga ervan uit dat de goede wil bij de andere kant voldoende bestaat.

De timing is louter toeval, maar morgen vergadert het VGC-College. Uiteraard hebben de collegeleden de nota al lang ontvangen en zijn er voorafgaande contacten met hen geweest. Morgen wil ik zelf een punt op de agenda van het VGC-College zetten – dat gebeurt niet zo vaak – om al eens breder over de nota van gedachten te wisselen en te zien hoe we daar het best mee kunnen vooruitgaan. Op die manier zetten we een stap vooruit in een niet-evident dossier dat al een tijdje aansleept. Met niet-evident bedoel ik dat we tegelijkertijd moeten zorgen dat we strategische doelstellingen formuleren die een tijdje de baan kunnen houden, en tegelijkertijd moeten we ons niet laten vastlopen in alleen maar taskforces en strategische doelstellingen, want ook de dagelijkse dossiers moeten worden opgelost. We moeten daar een goed evenwicht in vinden. Het zijn ook een aantal zaken die in de vraagstelling van mevrouw Van den Brandt terugkomen, en waar ik op het einde van mijn antwoord misschien nog enkele beschouwingen aan zal wijden.

Bij wijze van inleiding dus: ik probeer hier in alle transparantie de antwoorden te geven, maar er moet nog overleg gebeuren.

Concreet wordt er met de vraag verwezen naar hoofdstuk 3 van bovenvermelde nota, namelijk het kader voor de invulling van het Vlaams gemeenschapsbeleid. In dit hoofdstuk is onder punt e – “De VGC gaat een partnerschap aan met de Brusselse gemeenten in het algemeen en de Vlaams-Brusselse schepenen in het bijzonder” – sprake van een aparte strategische doelstelling in het meerjarenplan voor 2018-2020. Ik kan dus zeker bevestigen dat deze aparte doelstelling gekoppeld wordt aan de meerjarenplanning. De motivatie voor de doelstelling is het feit dat de lokale Vlaamse mandatarissen sinds de laatste lokale verkiezingen in een steeds groter aantal aanwezig zijn. Dit is een belangrijk feit voor de aanwezigheid van de Nederlandstalige factor in de brede Brusselse politiek en dat is vanuit mijn politieke overtuiging, en ik neem aan ook de uwe, ook een troef voor heel Brussel. Het beleid van de Vlaamse Gemeenschap en de VGC moet hier positief op trachten in te spelen en moet als ambitie hebben deze trends te bestendigen.

De tijd voor de uitwerking spoort met de timing voor de voorbereiding van het hele strategisch meerjarenplan. Dit wil zeggen dat de voorbereidingstijd op korte termijn loopt tot het einde van dit jaar. Dan hebben we nog 2016 om een en ander verder te implementeren.

De nota mag niet fout begrepen worden. Het opzet ervan is het beleid van de VGC en de Vlaamse Gemeenschap beter op elkaar af te stemmen. In die zin is het goed dat er een strategische doelstelling rond de samenwerking met de lokale besturen meegenomen wordt, wat in de eerste plaats een opdracht is voor de VGC. Dat wil niet zeggen dat er voordien geen beleid is van de VGC richting Brusselse lokale besturen. Sommigen onder u hebben het aangehaald: er zijn zeker nog blinde vlekken. Dat is een van de zaken waar wellicht nog de meeste vooruitgang mogelijk is. We kunnen bijvoorbeeld in positieve zin wel denken aan de samenwerking met de lokale Nederlandstalige cultuurverantwoordelijken waarvan ik weet dat er regelmatig overleg bestaat met de VGC. In cultuur en onderwijs is dat automatisme al vrij groot. We zouden dat nu naar andere beleidsdomeinen moeten kunnen verleggen.

Ik deel dus de globale visie van de heer Poschet. De bezorgdheid om het Vlaamse aanbod beter bekend te maken bij de lokale Brusselse besturen is trouwens al aan bod gekomen in deze commissie. De VGC staat dicht bij deze lokale besturen en kan hier een positieve rol in spelen. We zullen dus het debat hierover meenemen.

Ik ga nu enkele meer politieke vragen beantwoorden. U vraagt of ik de OCMW-voorzitters vergeten ben. Neen, maar misschien moet ik ze in het vervolg duidelijker vernoemen. Maar u weet ook dat de Brusselwet in het algemeen de schepenen en OCMW-voorzitters politiek op één lijn stelt. Wie ben ik om dat dan ook niet te doen? Het gaat wel degelijk over de schepenen én de OCMW-voorzitters. Ik vind uw vraag terecht. Zeker in het kader van het welzijns- en gezondheidsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap mag afstemming met deze bijzondere groep van mandatarissen niet uit het oog verloren worden.

Ik wil nu proberen om nog kort in te gaan op een aantal vragen van mevrouw Van den Brandt. De hele scherpstelling van de 5 en de 10 procentnorm zal ons nog wel wat kopzorgen bezorgen. De normen zijn immers niet op elk vlak even gemakkelijk vast te stellen. Concreet: ik heb nu niet het juiste cijfer bij over of we de 5 procent halen binnen onderwijs, maar ik ga er eerder van uit dat dat wel het geval is. Daar kunnen we eigenlijk vrij gemakkelijk vaststellen dat we afhankelijk van het hoger onderwijs of de lagere school of dergelijke meer, toch de 30 procentnorm benaderen of daar in elk geval jaar na jaar dichter naartoe gaan. In het hoger onderwijs zitten we erop. In het lager onderwijs groeien we er naartoe.

In cultuur bijvoorbeeld halen we niet de 5 procentnorm maar wel de 10 procentnorm, wat natuurlijk zeer goed is. Als minister van Cultuur, en ook als Brusselaar, kan ik daar alleen maar blij mee zijn. Maar daar kan ik niet zomaar zeggen of we de 30 procentnorm halen, of we, met andere woorden, 30 procent van de Brusselaars met ons cultureel aanbod bereiken, omdat dit contact op een andere manier wordt gemeten.

Wat we natuurlijk wel kunnen zeggen op het vlak van welzijn, is dat we èn onder de 5 procentnorm zitten of met de grootst mogelijke moeite in die buurt komen èn de 30 procentnorm niet halen. Daar moeten we nog even geduld hebben want de plannen, onder meer met het woonzorgkenniscentrum, worden verder voorbereid en ik denk dat we vanaf 2017 met het Vlaams Brusselfonds en met de middelen van collega Vandeurzen daarin wel opnieuw bijkomende stappen kunnen zetten. Ik denk vanuit dat oogpunt, puur politiek, dat alle vragen op tafel zullen komen. Met andere woorden, de VGC heeft gevraagd waarom de Vlaamse Regering, die veel vertrouwen geeft aan de gemeenten, haar niet evenveel vertrouwen geeft. Ik heb trouwens een vraag in die zin gekregen van de heer Smet, terwijl het standpunt van de sp.a-fractie in het Vlaams Parlement daarover lichtjes anders is. Ik ben bereid die vraag te onderzoeken en we zullen bekijken hoe we dat in die meerjarenplanning kunnen doen. Ik zeg dus niet ja of niet

neen, de vraag moet duidelijker worden gesteld. Uw vraag bijvoorbeeld om het Vlaams Brusselfonds daarin mee op te nemen, wil ik zeker bekijken.

Op korte termijn denk ik echter dat het zinvoller is om naast de samenwerking tussen – in dit geval – mevrouw De Baets en de heer Vandeurzen, met het Vlaams Brusselfonds ook minstens tijdens deze legislatuur een aantal middelen voor welzijn te bestemmen, want ik kan me niet uitspreken over wat daarna gebeurt met het Vlaams Brusselfonds. Er zullen dus allerlei vragen komen. Wij willen een bepaalde aansturingscapaciteit hebben en behouden, wat een aandachtspunt is van de heer Vanlouwe. De VGC kent het terrein zeer goed en we moeten daar niet alleen een goed politiek evenwicht in vinden, maar ook een goed operationeel evenwicht. Dat vraagt inderdaad wat meer tijd, en ik begrijp dat sommigen ongeduldig zijn, maar we zetten maand na maand duidelijke stappen vooruit. Ik ben ervan overtuigd dat ik tegen het einde van het jaar veel significantere zaken kan zeggen, wanneer ook, zoals ik u voor de zomer had beloofd, de taskforce daar ondertussen bij betrokken is en die vragen oplost.

Het gaat hier dus om een zeer breed debat, waarbij alles aan alles gekoppeld is, en dat wordt nu allemaal op tafel gelegd, maar wel binnen een werkbaar stramien dat we met de Vlaamse Regering op 17 juli hebben uitgewerkt en dat we nu voorleggen.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

De heer Joris Poschet (CD&V): De beperkte vraag die ik had gesteld, is bijzonder wijd uitgewaaierd. Ik stel vast dat de collega's vol energie teruggekomen zijn. Over de Brusselnorm is in de zomer ook gecommuniceerd. Het is altijd gevaarlijk om daar lineair mee om te gaan en geen rekening te houden met een stedelijke functie, waardoor sowieso cultuur en hoger onderwijs bijvoorbeeld, of armoede, hoger scoren. Het is ook gevaarlijk om de historische achterstand of de geschiedenis te vergeten, waar blijkt dat onderwijs al veel langer geïnstitutionaliseerd is dan bijvoorbeeld kinderopvang. Onderwijs vertrok van een ruime basis van instellingen georganiseerd vanuit de privésector, vanuit congregaties, enzovoort, terwijl dat voor bijvoorbeeld kinderopvang helemaal niet het geval is. Daar zijn dus wel verklaringen voor. Is het dan nodig om te zeggen dat we daarom onze ambitie laten varen en dat we niet meer moeten kijken naar 30 procent van de Brusselaars als doelpubliek? Neen, dat is absoluut niet wat ik wel zeggen. Ik pleit gewoon voor enige nuance in het debat.

Wat de OCMW's betreft, zou ik u willen vragen om er bij uw collega's in de Vlaamse regering op aan te dringen om contact te nemen. Ik heb een schriftelijke vraag gesteld aan uw collega Homans, om te vragen of ze contact heeft gehad met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie in het kader van het toezicht op de OCMW's en de samenwerking rond armoedebestrijding. Het antwoord daarop was laconiek neen. Ik betreur dat en ik zal haar daarover nog een vraag stellen. Maar misschien kunt u zelf ook iets doen op dat vlak.

Wat de meerjarenplanning 2018-2020 betreft, zou ik willen weten of dat echt niet vroeger kan, dan wel of we aan die datum vastzitten. Ik vind dat nogal lang, want dan hebben we nog een gedeelte van dit jaar en de jaren 2016 en 2017 als voorbereiding.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

De heer Karl Vanlouwe (N-VA): Ik stel vast dat het debat inderdaad wat uitgewaaierd is naar het hele debat over de Brusselnorm, wat natuurlijk heel interessant is. Ik hoop dat we dat hele debat over de Brusselnorm binnenkort of misschien over enkele weken of maanden kunnen overdoen.

Omdat het toch werd aangehaald, vind ik het interessant om die cijfers even erbij te halen. U hebt inderdaad verwezen naar andere beleidsdomeinen. Voor onderwijs halen we inderdaad de Brusselnorm van 5 procent, het is namelijk 5,4 procent. Heel opvallend ook, en ik benadruk dat ook onder meer op het beleidsdomein integratie en inburgering, is dat we maar liefst meer dan 10 procent halen.

We kennen de hele discussie die hier op dit ogenblik gevoerd wordt over de verplichte en de vrijwillige inburgering die in Brussel bestaat. Ik ben tevreden dat de Franse Gemeenschap nu eindelijk inziet dat het goed is om te spreken over een verplichte inburgering. Dat werd daar ook opgenomen in het regeerakkoord van de Franse Gemeenschapscommissie. Ik hoop dat daar ook spoedig werk van wordt gemaakt, maar het toont eigenlijk aan dat Vlaanderen zijn verantwoordelijkheid al veertien jaar genomen heeft met betrekking tot dat verplichte inburgeringsbeleid, uiteraard in het Vlaamse Gewest, en tegelijkertijd ook in Brussel een aanbod heeft gedaan. De andere cijfers zal ik niet allemaal herhalen, maar met betrekking tot welzijn zitten we al enkele jaren aanzienlijk onder de 5 procent. Ik hoop dat u inderdaad afspraken kunt maken met uw collega Jo Vandeurzen, om daar een inhaalbeweging te doen. Op de andere beleidsdomeinen zal ik niet terugkomen, de hele discussie met betrekking tot de Vlaams-Brusselse Media is ons wel bekend. Ik denk dat er een goed aanbod is, daarover hebben we in het verleden al gediscussieerd en dat zal waarschijnlijk binnenkort nog wel terugkomen.

Wat ons betreft, is het alvast absoluut noodzakelijk dat we als Vlaamse Gemeenschap een aanbod doen in Brussel, maar tegelijkertijd dat we ook zichtbaar zijn in Brussel. Brussel is ook onze hoofdstad, Vlaanderen doet daar inspanningen voor. Dan mag ook wel blijken dat Vlaanderen dat aanbod doet en zichtbaar en tastbaar aanwezig is in onze stad.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Men werkt op basis van de nota aan de Vlaamse Regering. Dat is een boeiende nota, waar veel in staat. Daaruit kunnen allicht nog honderd vragen worden gepuurd. Voor Groen is de Brusselnorm wezenlijk, precies omdat het over de rol van Vlaanderen in Brussel gaat. Het is erg gevaarlijk en ook zonde om die los te laten. Men kan de Brusselaars niet in twee hokjes steken: Franstaligen en Nederlandstaligen. Dat is de realiteit niet. Vlaanderen neemt zijn verantwoordelijkheid en neemt voor 30 procent van de Brusselaars zijn rol op. Dat is een mooie visie die ook in het regeerakkoord staat. Het zou zonde zijn om dat op te geven. We mogen onze verantwoordelijkheid in onze hoofdstad niet ontlopen. Later zullen we daar nog op terugkomen.

Ik heb nog een vraagje. Worden de cijfers in verband met de Brusselnorm gemonitord? Als ik daarover een schriftelijke vraag stel, mag ik dan een antwoord verwachten? Of wordt daarover nog steeds onderzoek verricht?

Minister Sven Gatz: Wat betreft de vraag over het contact met minister Homans en het Onderwijscentrum Brussel bekijken we steeds of de contacten vlot verlopen. Als dat niet het geval is, vervullen we een faciliterende rol. We zullen dus nagaan of een en ander kan en moet worden verbeterd. Voorts begrijp ik uw ongeduld – al is het niet echt een ongeduld, want de periode 2018-2020 ligt nog ver van ons. Men moet het in fases zien. Het is de bedoeling om tegen het jaareinde al een eind te zijn gevorderd. We bouwen een meerjarenplan op. Het is niet zo dat we ons anderhalf jaar zullen beperken tot voorbereiding. Ik hoop u dus gestaag de vooruitgang en operationalisering te kunnen meedelen. Op het eind van mijn vorig antwoord zei ik het al: het is niet omdat we nu naar een langetermijnstrategie kijken dat we geen kortetermijninitiatieven nemen. Op een bepaald moment zullen beide elkaar raken.

De heer Vanlouwe vermeldde cijfers. We kennen die. Over welzijn in het bijzonder wil ik twee zaken zeggen. Ik hoop de komende jaren dichterbij de realisatie

van de norm te komen dankzij extra investeringen. Ik verwijs dan naar het Vlaams Brusselfonds en de ruimte die minister Vandeurzen in de tweede helft van de legislatuur hopelijk zal krijgen. Dit sluit aan bij de vragen betreffende de Vlaamse sociale bescherming in Brussel die ik straks nog zal proberen te beantwoorden. Het is een zeer breed debat.

Mevrouw Van den Brandt, ik moet helaas zeggen dat de cijfers zijn wat ze zijn. We zullen zo snel mogelijk de taskforce aan het werk zetten, zodat er geactualiseerde cijfers komen. Het wordt eerder een zaak van maanden dan van jaren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de zorgverzekering in Brussel – 2886 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Katia Segers

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

De heer Karl Vanlouwe (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, een tijdje geleden vernamen we via de media dat de Brusselse Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) plannen heeft om een zorgverzekering op te starten. Uw collega, mevrouw Céline Fremault, in het College van de GGC bevoegd voor het beleid inzake bijstand aan personen, verklaarde dat die verzekering voor elke Brusselaar verplicht zal zijn. Recent werd ook in Wallonië een aanzet gegeven tot een eigen sociale zekerheid en bescherming waarin ook een soort van zorgverzekering is opgenomen.

Vlaanderen startte reeds in 2001 met een zorgverzekering voor tussenkomst bij niet-medische hulp voor zwaar zorgbehoevenden. Ook het aanbod van de Vlaamse zorgverzekering staat open voor iedere Brusselaar die daarop vrijwillig kan intekenen. Verschillende zorgkassen hebben inspanningen geleverd om zo veel mogelijk Brusselaars daarvan te overtuigen. Jammer genoeg zijn de afgelopen jaren de cijfers wat aan het dalen. De GGC neemt dus eindelijk een initiatief op basis van haar bevoegdheid 'tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden', die met de zesde staats-hervorming is overgekomen. Maar blijkbaar bestaat er toch wat onduidelijkheid over de financiering en bevoegdheidsverdeling. De zesde staats-hervorming heeft niet altijd de nodige klaarheid gebracht over de overdracht van bepaalde bevoegdheden. De GGC zou daarom een studie bestellen over deze aspecten.

Aangezien u de vergaderingen van het College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie mag bijwonen met raadgevende stem, had ik dan ook graag antwoord gekregen op volgende vragen. Kunt u meer toelichting verstrekken over de plannen van de GGC ter zake, meer bepaald over de beslissing om een studie te bestellen over de uitwerking van een soort van zorgverzekering? Welk standpunt hebt u ter zake namens de Vlaamse Regering ingenomen? Op welke manier zal bij de opstart van die zorgverzekering in Brussel rekening worden gehouden met de bestaande Vlaamse zorgverzekering waarop reeds werd ingeschreven door een kleine 50.000 Brusselse Vlamingen, waaronder ook ik en ongetwijfeld ook uzelf? Ik dank u alvast voor uw antwoorden.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Ik meen dat de heer Vanlouwe hier een heel pertinente vraag stelt. Ik sluit me erbij aan dat het positief is dat er binnen de GGC een initiatief wordt genomen om ook daar tot een zorgverzekering te komen, zodat die dualiteit in Brussel tussen wie wel en niet is aangesloten, kan worden weggenomen, en iedereen wordt verplicht. Als mensen immers

niet verplicht zijn om aan te sluiten, dan hebben ze de neiging om een wiskundige berekening te maken, en wordt het moeilijk om het systeem houdbaar te kunnen houden. We zien ook dat in Brussel de cijfers ieder jaar dalen. Toen we minister Vandeurzen daarover hebben ondervraagd, was zijn antwoord, wat nog wel begrijpelijk is, dat men nu heel het systeem ook aan Vlaamse kant aan het herbekijken is in de richting van de Vlaamse sociale bescherming. We moeten dus misschien het juiste moment zoeken om in Brussel die kentering teweeg te brengen. Hij sprak van een tweede instapmoment. Ik merk dat de helft van de aanwezige Brusselaars hier is aangesloten bij de zorgverzekering, de andere helft niet. Ik denk dat het zo is voor heel veel mensen in Brussel dat ze niet zijn aangesloten. Als men nu instapt, dan is er sprake van een soort sanctie daarvoor. Er zou echter een tweede instapmoment komen, omdat de Vlaamse zorgverzekering met de Vlaamse sociale bescherming veel meer zal worden dan nu. Dat wordt echter natuurlijk een enorm kluwen.

Minister, hebt u er een zicht op wanneer dat tweede instapmoment er zal zijn, en hoe de overlegstructuren zullen zijn? Voor een aantal dingen in Brussel is Vlaanderen immers wel bevoegd, maar voor een aantal zaken is het de GGC die bevoegd is. Zo gaat het hulpmiddelenbeleid naar de GGC, maar voor de huidige aspecten die onder de zorgverzekering vallen, de mantelzorgpremie enzovoort, is Vlaanderen dan weer wel bevoegd. Je zit daar dus met een enorm complex gegeven. Het lijkt me dat er heel veel overleg en hogere wiskunde nodig zal zijn om dat tot een goed einde te brengen. Is dat overleg gaande of is de GGC dat los van de Vlaamse overheid aan het uitstippelen, zodat men dan moet vaststellen dat er in Brussel sprake is van een duaal systeem?

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

De heer Joris Poschet (CD&V): Voorzitter, ik zal niet alles herhalen wat de collega's hebben gezegd. Ik wou gewoon nog even onze bezorgdheid uiten dat er een maximale aansluiting zou zijn tussen wat er dan op Brussels niveau zou worden gebouwd en wat op Vlaams niveau zou worden uitgewerkt. Ik vroeg me ook af in hoeverre daarover wordt overlegd. Zijn we überhaupt al in dat stadium?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, geachte leden, in de vraag wordt inderdaad verwezen naar de recente uitspraken in de media op 27 augustus van minister Fremault, waarin ze het heeft over de oprichting van een Brusselse zorgverzekering die voor iedere Brusselaar verplicht zou zijn. Dat is niet nieuw: ook in het regeerakkoord van de GGC vindt men de invoering van een zelfstandigheidsverzekering in Brussel terug. Die moet potentieel de terugbetaling verzekeren van prestaties in functie van de behoeften en de afhankelijkheid van de rechthebbenden. Het is de bedoeling om tot een universele verzekering te komen ten voordele van zorgbehoevende patiënten die in een thuissituatie verblijven. De scope is dus niet helemaal dezelfde als die van de Vlaamse zorgverzekering.

Wat is mijn standpunt? Ik kan u alvast meegeven dat dit punt tot op heden nog niet binnen het College is besproken. Ik kom daarop terug op het einde van mijn antwoord. Dat lijkt me ook logisch, aangezien de plannen van de GGC om tot een Brusselse zorgverzekering te komen zich nog in een onderzoeksfase bevinden en nog niet concreet zijn. Op dit moment is het voor mij dan ook moeilijk om daarover een definitief standpunt in te nemen. Heel wat zaken zijn nog onduidelijk. Veel zal afhangen van hoe dat alles vorm zal krijgen. Toch al dit: u weet net als ik dat de GGC als autonoom bestuur initiatieven kan nemen voor bevoegdheden die haar worden toegekend. Als gevolg van de zesde staatsvorming werd dit orgaan zo bevoegd voor de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden. Het is die nieuwe bevoegdheid die wordt aangegrepen om tot een zorgverzekering, zoals net

omschreven, te komen. Politiek gezien is daar op zich dus niets mis mee, waarmee ik zeker niet wil zeggen dat er geen politiek overleg met Vlaanderen moet plaatsvinden om een en ander op elkaar af te stemmen in Brussel.

Momenteel is er in de schoot van het kabinet-Vandeurzen een technische expertengroep werkzaam die zich buigt over de mogelijkheden van de Vlaamse sociale bescherming in Brussel. Mevrouw Van den Brandt, ook daar wordt op dit ogenblik bekeken hoe het zit met dat nieuwe instapmoment, met wachttijden en dergelijke meer. Men vordert met die werkzaamheden. Ik ga ervan uit dat dergelijke zaken daarin verder worden onderzocht – mijn kabinet is daar trouwens ook bij betrokken – en dat te gepasten tijde het overleg wordt aangegaan met alle betrokkenen.

Naast het politieke aspect is er ook de institutionele kant van de zaak. Het is natuurlijk wel zo dat we in Brussel zouden kunnen terechtkomen in een soort van tweesparenbeleid. Aan de ene kant zou men dan de Vlaamse zorgverzekering hebben die reeds bestaat en toegankelijk is voor alle Brusselaars, en waarbij het bovendien de bedoeling is dat we tegen 2018 tot een Vlaamse sociale bescherming komen. Dat is een pakket van tegemoetkomingen en uitkeringen boven op de reeds bestaande zorgverzekering. Aan de andere kant zou men dan mogelijk de Brusselse zelfstandigheidsverzekering kunnen krijgen. Het gevaar bestaat dat er twee concurrerende systemen ontstaan: het systeem van de Vlaamse zorgverzekering waarbij al duizenden Brusselaars zijn aangesloten en een systeem waarbij alle Brusselaars zich verplicht moeten aansluiten.

Ik ben van mening dat we in de eerste plaats moeten streven naar twee systemen die complementair zijn: het verplichte aanbod van de GGC voor alle Brusselaars naast een complementair aanbod van Vlaanderen voor die Brusselaars die zich extra willen verzekeren. Dat is op dit ogenblik het uitgangspunt. De studie waarover u spreekt, werd, zoals u misschien weet, ook in de algemene beleidsverklaring van de GGC aangekondigd. Het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van de GGC stuurt die studie aan. In november zou worden beslist aan wie de studie wordt uitbesteed. Het is de bedoeling met dat onderzoek zaken zoals de behoeften, de mogelijkheden en de financiële haalbaarheid van de zorgverzekering in Brussel in kaart te brengen. Ik ga ervan uit dat er rekening wordt gehouden met het reeds bestaande aanbod in Brussel en dat verder wordt onderzocht hoe de plannen van de GGC zich hiertegenover verhouden. Daarover straks meer. Minister Fremault sprak zich ook in die richting uit tijdens het debat in de commissie Sociale Zaken van de Raad van de GGC op 15 juli 2015, maar het is dus nog even afwachten. Als de resultaten eenmaal bekend zijn, kan ik hierover meer informatie verschaffen.

Mijnheer Vanlouwe, ik stel voor dat ik mijn antwoorden die ik hier heb op uw specifieke vragen niet herhaal, omdat ik in het algemeen meen te hebben aangegeven waar we staan. Wat ik wel wil doen, naast de bestaande frequente contacten die onze kabinetten nu al hebben met de Brusselse kabinetten, in het kader van het overleg Vlaamse Gemeenschap-GGC, is me de komende weken begeven naar het College van de GGC. Ik verwijs naar eerdere vragen van u, waarop ik heb geantwoord niet het gevoel te hebben me te moeten bezighouden met de dagelijkse werkzaamheden van dat orgaan, zelfs al houden we een oogje in het zeil.

Gelet op de twee omvangrijke dossiers, kunnen problemen ontstaan als we vooraf niet voldoende op elkaar afstemmen. Het ene is de Vlaamse sociale bescherming en het andere het inburgeringsdossier.

Voor beide dossiers zal tussen de politiek verantwoordelijken overleg worden gepleegd op het College van de GGC. Ik heb dat ook afgesproken met collega Madrane, die net als ik een brugfiguur probeert te zijn tussen zijn gemeenschap en de Brusselse realiteit. Tot voor kort vonden de Franstaligen dat niet nodig.

Iedereen ging akkoord of was bevriend met iedereen, maar het blijkt toch net iets ingewikkelder te zijn. Thans heb ik dus een evenknie. Beiden zijn we het erover eens dat we het gesprek globaal moeten aangaan.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

De heer Karl Vanlouwe (N-VA): Het standpunt van de minister dat binnenkort overleg wordt gepleegd in de GGC, stemt me tevreden. We staan inderdaad voor twee belangrijke dossiers, enerzijds inburgering en anderzijds de Vlaamse sociale bescherming. Het is goed dat het bestaand Vlaams systeem complementair zou zijn aan het in Brussel uit te werken systeem.

Minister, u sprak van twee systemen: een verplicht Brussels systeem met eventueel een aanvullend Vlaams systeem. Het is ook mogelijk dat twee concurrerende systemen zouden bestaan, waarbij de GGC beslist de Brusselaars te laten kiezen tussen het Franstalig systeem of het systeem dat wordt aangeboden door Vlaanderen, de Vlaamse sociale bescherming, een regeling zoals nu bestaat op het vlak van onderwijs.

U noemt dat een tweesporenbeleid, maar dat bestaat al in Brussel. Op die manier zullen de Vlaamse en de Franse Gemeenschap elk hun verantwoordelijkheid nemen in Brussel. Ik zou het niet waarderen dat het Vlaams systeem een bijkomend systeem zou zijn, zoals een aanvullend pensioen of een aanvullende verzekering. Ik acht het aangewezen dat het aanbod in Vlaanderen ook een volwaardig aanbod is voor de Brusselse Vlamingen.

Het stemt me heel tevreden dat u naar het College van de GGC gaat en erkent dat dit een overleg- en coördinatieorgaan is. Het werd indertijd trouwens in die zin in de wet ingeschreven. In het verleden werd de Vlaamse minister niet altijd op de vergaderingen van dat College uitgenodigd. Ik vind het goed dat uw Franstalige collega's thans het nut daarvan inzien en dat u een meerwaarde kunt vormen. Ik kan alleen maar toejuichen dat u het standpunt van de Vlaamse Regering en het aanbod van Vlaanderen kunt toelichten en er tegelijkertijd kunt voor zorgen dat het bestaande en nog uit te werken aanbod van de Vlaamse sociale bescherming aansluit bij wat men in Brussel tot stand zal brengen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Het is positief dat het overleg wordt opgevolgd. Desalniettemin vind ik het verontrustend dat twee complementaire systemen worden vooropgesteld. Als er twee zijn, laat ze dan complementair zijn, maar ik vind het ondenkbaar dat twee systemen worden uitgewerkt. Brusselaars moeten dan twee zorgverzekeringen afsluiten als ze volledig gedekt willen zijn. Voor de bevoegdheden van de GGC moeten ze bij de GGC een verplichte zorgverzekering sluiten en via de Vlaamse zorgverzekering kunnen ze een supplementje bekomen. Dit is een heel bizar systeem en naar mijn oordeel een gemiste kans.

Bovendien zullen er geen twee gelijkwaardige systemen naast elkaar bestaan. De Vlaamse sociale bescherming zal immers niet volwaardig zijn voor Brussel, omdat Vlaanderen nu eenmaal niet over alle bevoegdheden beschikt, zoals hulp aan bejaarden.

Dit betekent echter niet dat de Brusselaars maar een half systeem of twee halve systemen aangeboden moeten krijgen. Er moet worden onderzocht hoe een zorgverzekering kan worden uitgewerkt, waarbij er voor de Vlaamse aspecten een financiële regeling met Vlaanderen wordt vastgelegd en voor de bevoegdheden van de GGC met deze laatste een regeling wordt bepaald.

Willen we de Brusselaars een waardig zorgsysteem aanbieden, dan moet dat een systeem zijn. De opgezette constructie mag niet bestaan uit complementaire systemen, waardoor het Vlaams systeem een surplusje zal inhouden bij het Brussels systeem, dat met de nieuwe bevoegdheden over een groter budget beschikt. Dat zou een grote gemiste kans zijn voor de welzijnsinitiatieven in Brussel.

Minister Sven Gatz: Sta me toe nogmaals te antwoorden. De replieken van de sprekers geven trouwens het belang van dit debat aan. Het model van de heer Vanlouwe en dat van mevrouw Van den Brandt is theoretisch perfect mogelijk. De heer Vanlouwe spreekt over twee concurrerende systemen waaruit de Brusselaar kan kiezen en mevrouw Van den Brandt geeft de voorkeur aan een systeem in Brussel.

Ik neem akte van de verzuchtingen en de invalshoeken van de sprekers, die zonder meer waardevol zijn. Ik heb alleen maar een openingspositie ingenomen die aangeeft hoe de toestand nu is. Om na te gaan waar we zullen uitkomen, moeten eerst gesprekken worden gevoerd. Minister Frémault heeft wel iets aangekondigd, maar ik merk dat men daar nog niet is. Trouwe leden van de commissie Welzijn weten dat de inkanteling van dat deel van de sociale zekerheid dat we zullen omvormen tot Vlaamse sociale bescherming nog wel wat voeten in de aarde zal hebben.

Bedankt dat u me nogmaals op het veelomvattende van het debat hebt gewezen, alsook op alle moeilijkheden en mogelijkheden. Ik herhaal dat ik slechts mijn openingspositie heb toegelicht. Mijn uitgangspunt strekt ertoe te komen tot systemen die voor de mensen werken. Dat zijn niet noodzakelijk ideale systemen en ik ben dan ook bereid om in overleg met de collega's zowel uw optie, mevrouw Van den Brandt, als die van de heer Vanlouwe te onderzoeken.

Dit is het begin van wat ik niet een schaakspel zal noemen, aangezien dat nogal cynisch klinkt, maar wel van een puzzel. Bedankt om de zaken nogmaals op scherp te zetten. Daar dient een commissie uiteindelijk voor.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tom Van Grieken aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de kritiek van de Vlaamse Volksbeweging (VVB) op het Gordelfestival 2015 – 2938 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Michel Doomst aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de evaluatie van het Gordelfestival – 2961 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Willy Segers aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de evaluatie van de meest recente editie van het Gordelfestival – 2980 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Katia Segers

De voorzitter: De heer Van Grieken heeft het woord.

De heer Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Minister, fouten maken is menselijk. Ik ben dan ook blij dat u de fout hebt rechtgezet van uw voorganger, die de Gordel heeft afgeschaft. U was moedig en ambitieus toen u in uw beleidsnota Vlaamse Rand 2014-2019 verklaarde dat u als minister het Vlaamse karakter van

de manifestatie sterker in de verf wilt zetten en dat u de faciliteitengemeenten, die zoals u weet de bakermat van de Gordel vormen, een prominentere rol wilt laten spelen. Ik moet u niet vertellen dat de Gordel ooit het grootste massa-evenement was dat het Vlaamse karakter van de Rand rond Brussel benadrukt.

Verschillende organisaties uit de Vlaamse Beweging, om de Vlaamse Volksbeweging (VVB) niet bij naam te noemen, vinden dat het met het Gordelfestival, de opvolger van de Gordel, fout loopt. Dit jaar waren er nog 18.900 deelnemers, vorig jaar waren er 23.000. Ik moet u niet aan de cijfers herinneren die de Gordel ooit haalde. Amper tien jaar geleden, in 2005, waren er 100.000 deelnemers.

De kritiek was legio. De voornaamste kritiek die men kon horen, was dat de randactiviteiten te ver van het oorspronkelijke parcours rond Brussel lagen. Ook de kerngemeente Londerzeel had nog maar weinig met het oorspronkelijke opzet te maken.

U hebt zelf aan de VVB beloofd om in de loop van 2015 tegen 2016 opnieuw voor een oorspronkelijke Gordel te zorgen. De VVB was, net zoals het Vlaams Belang, wat teleurgesteld bij de laatste Gordelmanifestatie. Wij sluiten ons aan bij de VVB, die oproept om het roer drastisch om te gooien.

Minister, hoe evalueert u zelf het Gordelfestival? Vond u ook dat de randactiviteiten te ver van het oorspronkelijke parcours lagen? Als u van oordeel bent dat het Gordelfestival moet worden bijgestuurd, hoe gaat u het aanpakken om toch meer publiek te laten aansluiten bij het vroegere elan van de Gordel? Hoe gaat u het Gordelfestival meer laten aansluiten bij het originele opzet van de Gordel? Hoe gaan we nog meer het Vlaamse karakter van het Gordelfestival in de verf zetten, want dat was deze keer zeer beperkt?

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

De heer Michel Doomst (CD&V): Minister, we moeten niet te snel oordelen. We moeten vooral goed evalueren hoe die hele zondag is doorgemaakt. Het was geen slechte Gordel, het was een evenement waar de participanten echt hun best hebben gedaan. Ik vond bijvoorbeeld ook het aandeel van de provincie in het gebeuren heel sterk, maar het had toch niet die straffe uitstraling van die vroegere jaren. Dat had ook wel te maken met het feit dat de druk op de communautaire ketel toen hoger was.

Het kan natuurlijk niet de bedoeling zijn dat we opnieuw hunkeren naar de nagel-smijters of de nagelbijters, maar het moet toch wel een hoogdag blijven en zijn voor de Rand en voor heel Vlaanderen. Ik denk niet dat we daar zullen vooruitgaan door op een hometrainer te zitten. Dit moet actief begeleid worden. Dat moeten mensen zijn die hun korte broek durven aan te trekken en effectief op het terrein te gaan.

Minister, ik vermoed dat we eindigen op het totaalplaatje voor het geheel van 700.000-800.000 euro voor 18.000 deelnemers. Ik denk dat we gemikt hadden op 25.000 en dat de weersomstandigheden effectief toch wel gemaakt hebben dat het nu niet zo'n zonnig kader was om velen aan te moedigen om deel te nemen.

Minister, moeten we, op basis van wat we nu hebben ervaren – en ik zeg het nog eens met een positieve bedoeling – niet wat bijsturen? Is er niet te veel randactiviteit, waardoor alles een beetje verdrinkt in een iets te grote variatie aan aanbod? Wanneer en hoe zal er worden geëvalueerd? Wij worden daar graag bij betrokken. Kan daarom dat evaluatiemoment vanuit deze commissie een aantal aanbevelingen meekrijgen of een aantal ideeën om het volgend jaar nog beter te doen dan dit jaar?

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, de editie 2015 van het Gordelfestival is achter de rug. Minister, tijdens de evaluatie van de editie 2014 liet u optekenen dat u de focus van het festival sterker op het Vlaamse en groene karakter van de Rand wilt leggen. Dat is gebeurd met een uitgebreid aanbod, onder meer in faciliteitengemeenten. Ook sportief, cultureel en toeristisch werd aandacht besteed aan de Rand. In afwachting van de definitieve evaluatie vraag ik u hoe u het afgelopen Gordelfestival evalueert, al dan niet met het oog op werkpunten of opmerkingen die al bekend zouden zijn en waarmee u rekening zult houden in de definitieve evaluatie.

Hoe evalueert u het financiële plaatje?

En werd er, wat de toekomst betreft, eventueel al gedacht aan andere gemeenten om in de editie 2016 mee op te nemen als brandpunt van het Gordelfestival?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Voorzitter, dames en heren, ik moet in eerste instantie zeggen dat ik enkel een eerste indruk kan geven. Voor een evaluatie is het nog wat te vroeg. We zitten in de eerste plaats met verschillende partners aan tafel: vzw 'de Rand', Bloso, mijn mensen, maar evenzeer ook de provincie. Ten tweede is er ook een banaal menselijke reden: de meeste mensen die dicht bij de organisatie zaten, hebben geen vakantie genoten tot op het moment van de Gordel en zijn nu met vakantie. Dat is dus een heel banaal menselijke reden.

U vraagt mij naar de bemerkingen rond het Vlaamse karakter. Ik denk dat ik communicatief duidelijk het verschil heb gemaakt. Ik heb de nadruk gelegd op het Vlaamse karakter en op het groene karakter. Volgens sommigen heb ik dat te veel gedaan, zo kon ik in de pers lezen, en volgens anderen te weinig. Dit laatste vond ook de VVB, maar dat is evident, dat is uw taak, het is prima om ons scherp te houden, ik aanvaard dit volledig.

Daarnaast was er ook weer de focus op de faciliteitengemeenten. Ik ben zelf onder meer in Wemmel geweest en in Sint-Genesius-Rode, daar zat de sfeer goed. Ik vind het wel belangrijk dat we daar altijd blijven benadrukken wat de geboorteplaats van de Gordel is en heel de idee gericht op de zes faciliteitengemeenten. Ik vond het goed dat dit opnieuw voor het voetlicht werd gebracht. Ook in de faciliteitengemeenten waren er heel wat activiteiten.

Ik ga volledig mee in de bedenking die wordt gemaakt over de input en output. We kunnen altijd verbeteren, ik sta altijd open voor alle suggesties voor verbeteringen. Er wordt gezegd dat er een al te gevarieerd programma was, er waren inderdaad heel wat randactiviteiten. Misschien kunnen we daar ook werken aan een betere concentratie.

Er werd ook verwezen naar de geografische spreiding. Voor alle duidelijkheid, ook tijdens de vorige edities waren er vier Gordelcentra. Nu werken we met twee hoofdcentra, één focusgemeente en de faciliteitengemeenten.

In verband met de casus Londerzeel, is het heel juist dat die geografisch nogal verwijderd lag van de 'core' Vlaamse Rand – om het zo te noemen. Het gevolg was dat men echt dapper moest zijn om de klassieke Gordel aan te vatten, die was namelijk 140 kilometer – met uw hometrainer zou dat niet gelukt zijn. Ik heb begrip voor alle bemerkingen, maar anderzijds was Londerzeel de enige kandidaat-focusgemeente. Ik kan moeilijk de route van de Gordel organiseren zonder de focusgemeente aan te doen. Ik ben ook in Londerzeel geweest en ook daar waren er heel wat heel leuke activiteiten, de sfeer zat ook daar heel goed.

Als we het systeem van focusgemeente behouden, dan moeten we inderdaad geografisch dichter kunnen aansluiten bij de faciliteitengemeenten, bij de Vlaamse Rand. Het lijkt me ook een goed idee om opnieuw gestalte te geven aan de lus van 100 kilometer, al was het maar voor de symboliek.

Er werd ook verwezen naar aantallen. 80.000 en 100.000 lijken me weinig realistische aantallen. Ik vind ze eigenlijk ook niet zo belangrijk. Er is natuurlijk wel de afweging input-output, zoals de heer Doomst terecht opmerkte en er waren tijden toen er veel minder concurrentie was voor zulke evenementen. Ik vind in de eerste plaats het gegeven dat we op een positieve manier aandacht kunnen opwekken voor de thematiek van de Vlaamse Rand, het belangrijkste. Daar is het ons uiteindelijk allemaal om te doen en dat is mijn eerste doelstelling in de organisatie van het Gordelfestival en van de finale van het Gordelfestival op zondag.

We zullen dus evalueren en we doen dat altijd met een open geest. Ik houd nergens aan vast, tenzij aan die ene doelstelling, namelijk dat het Gordelfestival en zeker die bewuste finale op zondag in het teken moeten staan van het Vlaamse en groene karakter van de Vlaamse Rand.

De voorzitter: De heer Van Grieken heeft het woord.

De heer Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Minister, we zijn eigenlijk weinig te weten gekomen uit uw antwoorden. Ik begrijp eruit dat de mensen die de evaluatie moeten maken momenteel met verlof zijn. We zijn dus niet veel meer te weten gekomen.

Ik ben alleen een beetje teleurgesteld dat u zegt dat de aantallen er voor u eigenlijk niet echt toe doen. Van socialisten zou ik dat vermoeden: als er maar geld ingepompt wordt, of er dan veel gebruikt wordt of niet, is irrelevant. Ik vind wel dat het een doelstelling moet zijn voor u. U moet daarom niet mikken op 100.000, maar 50.000 of 40.000 moet toch haalbaar zijn. U moet toch een beetje meer ambitie aan de dag kunnen leggen.

Tot slot heb ik nog een suggestie die u misschien kunt meegeven aan uw collega Homans. Als ze de durf heeft om een regeringscommissaris te sturen om de boel over te nemen in Linkebeek, zou het een eerste daad kunnen zijn om van Linkebeek een focus- of kerngemeente te maken in het volgende Gordelfestival.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

De heer Michel Doomst (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Mijn aanvoelen is dat we ook de 35 gemeenten van Halle-Vilvoorde en misschien ook een paar daarbuiten, actiever moeten aanzetten om te mobiliseren. Ik vind dat het ook de verantwoordelijkheid is van elke gemeente apart. Als ze zeggen dat ze de Vlaamse identiteit in de Rand willen beklemtonen, is er ook een verantwoordelijkheidsplaatje waaraan ze moeten voldoen. Ik denk dat we moeten stimuleren via het aanbod. Misschien moeten we ook uit het totale financiële budget iets uittrekken voor elke gemeente om ze wat te stimuleren en te activeren. We moeten ze uitnodigen om zelf initiatieven te nemen om binnen de gemeente mensen ertoe aan te zetten om deel te nemen, om uit hun kot te komen en om zich die dag echt als een sportieve Vlaming te tonen.

Daarom denk ik dat we op activiteiten moeten mikken die een breed deelnemersaantal kunnen motiveren. Dat zal dan vooral in de richting van gezond bewegen moeten gaan, want daarmee krijgen we de mensen op de weg. In die zin moet het aantal activiteiten volgens mij wat worden afgebakend. We moeten focussen op iets waarop we een grote respons kunnen krijgen.

Ik vraag me ook af of we niet beter op een paar Gordelpunten dichterbij de Rand moeten focussen in plaats van ze te veel te verspreiden. We zouden ook anderstaligen actief mee in het bad moeten krijgen. Ik zie daar ook nog niet genoeg van. Ook op het vlak van de winst bij het publiek dat in die Gordel een aangename attractie ziet en zich een stuk betrokken voelt bij de identiteit van de Vlaamse Rand, schieten we nog te kort. Misschien moeten we eens nagaan hoe we dat in de feiten kunnen bewerkstelligen.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers (N-VA): Voorzitter, minister, ik dank u voor het antwoord. Uiteraard kunnen we vandaag nog niet te veel in de diepte gaan wat betreft de toekomstige edities. We zullen de evaluatie met aandacht afwachten. Ik pik ook even in op de vraag van de heer Doomst of we dan met deze commissie nadien ook nog wat inbreng kunnen hebben.

Ik onthoud vooral uw afsluiter dat welke formule ook gekozen wordt, al dan niet met focusgemeenten die dichterbij de Rand liggen, de klemtoon op faciliteitengemeenten en op het Vlaamse en groene karakter van de Rand, ook in volgende edities centraal zal blijven staan. Het zal er inderdaad op aan komen om de juiste formules te vinden. In die zin kijk ik toch ook even in de richting van de heer Van Grieken, want wat zijn de elementen om dat Vlaamse en groene karakter precies in de verf te zetten? We komen natuurlijk altijd bij dezelfde uit, we kunnen er niet nog meer uitvinden dan er al zijn.

In die context kennen we uiteraard ook de bedenkingen die onder meer vanuit de Vlaamse Beweging, in dit geval de VVB, over het Gordelfestival worden geuit. Ik wil u er toch ook op attent maken dat er in de hoogdagen van de Gordel, met 10.000 tot 100.000 mensen toe, ook commentaren en kritiek waren vanuit diezelfde VVB. Het zal er dus echt op aankomen om al die bedenkingen bij elkaar te leggen en ervoor te zorgen dat je daarin de rode draad vindt om precies te kunnen zeggen wat de elementen zijn die maken dat deelnemers aan een Gordelfestival tegelijkertijd een sportief, recreatief en toeristisch programma hebben en iets bijdragen aan het groene en Vlaamse karakter van de Rand. Dat is een mooie uitdaging, voor iedereen van ons.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mijnheer Van Grieken, ik heb gezegd dat de eerste doelstelling de focus op het Vlaamse en groene karakter van de Vlaamse Rand is. De aantallen komen in tweede orde. Als u die prioriteiten andersom ziet, neem ik daarvan akte. Ik heb op dat vlak gewoon een duidelijke stelling gemaakt die ik zal blijven hanteren.

De suggesties die hier worden gemaakt, neem ik zeker mee. Er werd ook gevraagd naar een evaluatie. Ik kom zeker terug naar deze achtbare vergadering om een en ander opnieuw op te nemen.

De voorzitter: De heer Van Grieken heeft het woord.

De heer Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Minister, dat is niet erg netjes. Ik heb dat helemaal niet zo gezegd. Ik twijfel niet aan uw goede intenties. Het is intellectueel oneerlijk om aan die van mij te twijfelen als het gaat over de bescherming van de Vlaamse Rand rond Brussel.

Uiteraard gaat het in de eerste plaats om het in de bloemetjes zetten van het Vlaamse en groene karakter in de Vlaamse Rand, maar het is toch extra leuk als u goede cijfers van deelnemers kunt voorstellen? Het is toch een parameter die u niet uit het oog moet verliezen? Anders kunt u ook de Gordel doen met uw groepje

met vijf politici die onder media-aandacht verschijnen en waarvan er enkele na een halfuurtje verdwijnen om zich terug om te kleden. Mensen mobiliseren is toch niet onbelangrijk.

Collega van de N-VA, u verwijt mij dat er altijd kritiek is. Dat klopt, er is altijd ruimte voor verbetering, voor verandering. Maar we moeten niet elke keer opnieuw het warm water uitvinden. De Gordel, het oude concept was een goed concept. Het was een sterk merk. Het kon veel mensen op de been brengen. U gaat mij niet vertellen, in tijden dat er veel aandacht gaat naar gezondheid, gezond koken, leven en bewegen, dat een concept waarbij je kunt bewegen en een prachtige, prachtige streek rond Brussel ontdekken, geen succes kan hebben. Want misschien vergeten veel mensen dat over de Gordel – als Antwerpenaar zal ik dan maar mea culpa slaan –, maar de allereerste keer dat ik deelnam aan de Gordel, in mijn scholierentijd, was het voor mij een ontdekking hoe mooi die Vlaamse Rand is. Je hebt daar alle troeven, een succesformule die de Gordel heet – en niet het Gordelfestival. Toon wat meer ambitie, en ik ben ervan overtuigd dat je die bezoekersaantallen kunt opkrikken.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mijnheer Van Grieken, wie ben ik om te twifelen aan uw hartstochtelijke liefde voor de Vlaamse Rand? Getuige van die liefde zijn uw veelvuldige betogen en vragen in deze commissie die op geen handen te tellen zijn. U hebt er eenvoudigweg geen handen voor nodig om die te tellen.

De voorzitter: De heer Van Grieken heeft het woord.

De heer Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Minister, als het zo moet gaan. Ik ben best schappelijk in mijn vragen. Ik ben daarin ook redelijk objectief, ik gebruik cijfermateriaal. Ik insinueer helemaal niets.

U bent zelf nog woordvoerder geweest van de heer Bourgeois, toen hij helemaal alleen was in de Kamer. Ik wil ook wel eens tellen hoeveel commissies hij toen afliep. Daar heb je ook geen twee handen voor nodig.

Wat intellectuele eerlijkheid alstublieft. Het siert u niet dat u zich tot zulke uitspraken moet verlagen.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers (N-VA): De heer Van Grieken blijft voortbouwen op de historiek. Daarom wil ik de bedenking maken dat in de publieksprong die in de vroegere Gordeleditie gemaakt is, de inbreng van de toedracht van de deelname van de VRT niet mag worden onderschat.

Nu, dan zit je dus op die tweespalt. Ofwel maak je er een evenement van met heel veel optredens enzovoort. Dan ga je in de richting van die 100.000. Dat was de stap die dat mogelijk heeft gemaakt. Ik neem aan – en ik verwijs daarbij naar kritieken die er toen vanuit dezelfde richting zijn gekomen – dat dat niet de richting was die we moeten uitgaan.

Nogmaals, ik twijfel niet aan uw aandacht voor het karakter van de Vlaamse Rand. We zullen hier moeten zoeken naar de juiste formule. Het ene uiterste is wat mij betreft ook niet echt aan te raden, om vooral veel volk te lokken met optredens, maar waarbij men eigenlijk niet weet wat de basisidee van de dag zelf is. Maar anderzijds, nogmaals: hoe breng je in die andere formule dan dat groene en Vlaamse karakter aan bod? Het zal een mooie denkoefening zijn om dit liefst gezamenlijk te doen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.